

MYXOMATÓZA ZAJACOV POĽNÝCH A KRÁLIKOV

Obraciame sa na širokú poľovnícku aj nepoľovnícku verejnosť s negatívnou informáciou, že v posledných dňoch mesiaca október 2025 bola oficiálne potvrdená forma vírusu myxomatózy u zajacov poľných v pôsobnosti RVPS Dunajská Streda a Trnava. Z regiónov máme hlásené informácie, že sa objavujú častokrát jedince zajacov, ktoré sú nositeľmi príznakov tohto ochorenia. Uvedené ochorenie je smrteľné pre zajačiu zver, nepredstavuje však riziko prenosu na človeka.

Vírus myxomatózy u zajacov sa pôvodne objavil v Portugalsku a intenzita jeho šírenia nabrala stúpajúci trend v tomto roku v Nemecku, Rakúsku a Českej republike. Nádejou na ústup šírenia malo byť jesenné ochladenie, keďže vírus sa šíri prostredníctvom hmyzu, hlavne komárov. Opak sa však stal pravdou a, žiaľ, stúpajúci trend populácie zajacov je vážne ohrozený súčasnou situáciou.

Príznakmi ochorenia sú strata plachosti, malátnosť, vyčerpanosť, zdurení jednotlivých častí tela, najmä v okolí očí, nosa a úst zajaca, kde sa často objavujú aj červené škvrny. Smrtnosť tohto vírusového ochorenia dosahuje 80 až 90 percent populácie. Medzi odporúčané opatrenia na zabránenie šírenia choroby patrí eliminácia chorých a uhynutých jedincov pri dodržaní všetkých hygienických zásad – jedinca zakopať, jamu vyvápnit a dodržiavať dezinfekčné postupy.

Charakteristika

Myxomatóza je vysoko nákazlivé vírusové ochorenie spôsobené **Myxoma vírusom** (rod *Leporipoxvirus*, čeľaď *Poxviridae*), ktoré doteraz postihovalo najmä králiky (*Oryctolagus cuniculus*), avšak dnes sa už, žiaľ, stretávame s formou, ktorá postihuje aj zajace poľné (*Lepus europaeus*). U pôvodného hostiteľa – amerického zajaca, ktorý má určitý stupeň genetickej rezistencie – prebieha infekcia mierne, no u európskych druhov má ťažký, často smrteľný priebeh.

Šírenie

Vírus sa prenáša najmä krv sajúcim hmyzom (komáre, blechy, ovady), priamym kontaktom medzi jedincami alebo nepriamo cez kontaminované prostredie. Je veľmi odolný – prežíva mesiace v chladnom prostredí či v tkanivách uhynutých zvierat. Ochorenie patrí medzi **ohniskové nákazy so sezónnym výskytom** a najviac sa šíri koncom leta a začiatkom jesene. Nie je prenosné na ostatné druhy zvierat ani na ľudí.

Prejavy u zvierat

Inkubačná doba trvá 3 – 10 dní.

- **Akútna forma:** opuchy viečok, pyskov, uší a genitálií, hnisavý výtok z očí a nosa, apatia, dýchacie ťažkosti, smrť do 3 – 10 dní. Upchatie slzných kanálikov spôsobuje výtok z očí a vypadávanie srsti okolo nich, nazývané tiež *myxomatózne okuliare*.
- **Chronická forma:** pomalší priebeh s tvorbou podkožných uzlov (*myxómov*), často spojená so sekundárnymi infekciami.

Úmrtnosť dosahuje **80–100 % u králikov** a **60–90 % u zajacov** v citlivých populáciách.

Poľovnícky postup a opatrenia

Vzhľadom na nemožnosť vakcinácie vo voľnej prírode sa odporúča:

- odstránenie a bezpečné zneškodnenie uhynutých jedincov,
 - v prípade potreby realizácia mimoriadneho lovu v spolupráci so ŠVPS SR – nie pre úžitok, ale na obmedzenie šírenia a získanie vzoriek, a to v ohniskách výskytu,
 - monitoring zdravotného stavu zveri,
 - dodržiavanie osobnej hygieny osôb manipulujúcich s kadávermi zajacov.
-

Záver

Myxomatóza spôsobuje prudké úbytky populácií zajacov, čím narúša ekologickú rovnováhu a potravné reťazce. Koordinovaný prístup poľovníkov, veterinárov, ako aj samotnej verejnosti je **nevyhnutný na zachovanie biodiverzity poľnohospodárskej krajiny Slovenska.**

